

August Palm: *Kungsord – ”brödrafolkens väl”*

August Palms tal vid massdemonstrationen mot monarkin, med anledning av kungajubileet, vid Lill-Jans den 20 januari 1889.

**Titeln hämtad från mötesannons i Social-Demokraten 19 januari 1889.
Avskrivet från Social-Demokraten 26 januari 1889.**

Medborgare!

Jag har i dag föresatt mig att säga min mening om själfva konungen och jubileet. Detta gör jag så mycket hellre som de med det nya systemet införda polisstenograferna alltid borga för att de ord här yttras komma att bevaras till efterverlden i lokalen vid Myntgatan, där den institution finnes inhyst, som genom sin impopularitet bidragit, till att det huset snart afskys lika mycket som den beryktade franska Bastiljen, hvilken slutligen jämnades med jorden.

De kungadömet lakejer, som arrangerat detta frispektakel, ha valt sin tid så illa, att kungen har all orsak att utbrista: ”gud bevara mig för mina vänner!” Eller tror man att den reaktion, som nu firar sina triumfer, redan så förslafvat nationen, att den icke mer förmår att tänka? Bort det! Den största delen af nationen tror ännu icke att ”brödrafolkens väl” befrämjas genom att gamla, häfdvunna rättigheter beröfvas den. Ty, hvad är — för att endast taga ett exempel! — den nya ”ordningsstadgan”, också lilla socialistlagen kallad, som af konungen är stadfästad, annat än ett ingrepp i folkets gamla, häfdvunna rätt att fritt samlas? Eger icke med den i handen hvarje borgmästare i hvilken brackhåla som hälst rätt att förbjuda eller upplösa möten? Kan någon alltså neka att konungen genom det inflytande han eger satt sin stämpel på det rådande reaktionära systemet?

Men trots all reaktion skall det väckelsearbete, som nu pågår i de djupa leden, gripa mera och mera omkring sig. Repet på medborgarerätt och medinflytande på lagstiftningen skall blifva starkare och starkare, och så förslafvad i tänkesätt skall det aldrig lyckas att få svenska folket, att icke dess stora flertal skall anse dem, som motsätta sig den *allmänna rösträtten* såsom *folkets fiender* och *reaktionärer*. Rösträttsfrågan är en *lifsfråga* för folket, och endast den allmänna rösträtten kan, konsekvent genomförd, bidra till den sociala frågans lösning på fredlig väg.

I denna folkets lifsfråga har konungen stäl[1]t sig på den herrskande minoritetens sida. Han har uttalat sig för att ingen bör ha politisk rösträtt, som icke har 700 kr. årlig inkomst. Detta är icke mera än hvad konungen själf har i inkomst på 5 timmar! 700-kronors-strecket, se där alltså hvad det arbetande folket har att vänta af sin konung! Detta *kungsord* böra de sent förglömma. Konungen har genom detsamma lämnat ett eklatant bevis på att han hållre stödjer sig på de privilegierade *klasserna* än på *massorna*.

I morgon skall konungen fira sin 60-åriga födelsedag. Det skall ske med en förevisnings-tourné genom staden. Viljen I, som stå under strecket, i morgon vara dumma nog att spela bulfvaner åt öfverklassens kung genom att gå ut och skrika hurra? Det skulle vara eder ovärdigt! Låten öfverklassen vara ensamma om det nöjet! Visen i morgon genom eder tystnad att I ingen rösträtt han! Detta är det värdigaste svaret.

Men I rättslösa medborgare, I proletärer, fortsätten ändå det påbörjade organisationsarbetet.

Fortplanten ropet, allmän rösträtt! Frukten intet, icke ens *kungsord*, och I skolen nå målet, förrän I anen. Erinren eder det franska folkets hjältegerninger för 100 år tillbaka, och tänken på för hvad I arbeten, för tyranniets afskaffande, reaktionens fall, ett fritt folk och ett lyckligt land. Ned med alla streck, äfven det kungliga 700-kronors! Lefve den allmänna rösträtten!

[Lifliga bifallsyttringar följde äfven efter detta anförande, hvilket liksom det föregående dessutom ofta afbröts af bra-rop och instämmanden.]